

VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

WATER REGULATOR

Advies van de WaterRegulator met betrekking tot het ontwerp Ministerieel besluit houdende nadere regels tot uitvoering van artikel 27/3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2011 houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting en het algemeen waterverkoopreglement.

1 Situering

Het hiernavolgend advies van de WaterRegulator, de reguleringsinstantie opgericht als subentiteit binnen de VMM, wordt verleend in uitvoering van de decretale opdracht van de reguleringsinstantie zoals opgenomen in het decreet betreffende water bestemd voor menselijke aanwending van 24 mei 2002 (drinkwaterdecreet).

Artikel 8. § 2

De Vlaamse regering kan, na consultatie van de reguleringsinstantie :

1° andere openbare dienstverplichtingen opleggen dan die bepaald in § 1;

2° nadere regels bepalen met betrekking tot de in § 1 en § 2, 1°, bedoelde openbare dienstverplichtingen;

3° specifieke maatregelen of programma's opleggen aan de waterleverancier met betrekking tot de uitvoering van de in § 1 en § 2, 1° bedoelde openbare dienstverplichtingen;

4° nadere regels bepalen met betrekking tot de vergoeding voor de waterleveranciers voor de uitvoering van de opgelegde taken die niet tot de kerntaken van de waterleverancier behoren.

Artikel 12. § 1

De reguleringsinstantie heeft als opdracht te inventariseren, te evalueren, *te adviseren* en te rapporteren over alle aangelegenheden met betrekking tot water bestemd voor menselijke aanwending die haar werd toebedeeld.

Artikel 12. § 2

De reguleringsinstantie geeft, binnen de haar overeenkomstig § 1 toegewezen opdracht, *advies over* en legt voorstellen voor aan de Vlaamse regering met betrekking tot :

...

2° de uitwerking en uitvoering van de in artikel 8 bedoelde *openbare dienstverplichtingen*

...

4° het in artikel 16, §1, bedoelde *algemeen waterverkoopreglement*

...

Uittreksel uit het drinkwaterdecreet met relevante artikels voor advisering ODV's door de WaterRegulator

De Raad van State merkte bij de vraag om advies bij het ontwerp ministerieel besluit, houdende nadere regels tot uitvoering van artikel 27/3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2011 houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting en het algemeen waterverkoopreglement (adviesaanvraag 54996), op dat de reguleringsinstantie, gelet op de decretale rechtsgrond (artikel 8, § 2, 2° drinkwaterdecreet), geconsulteerd moet worden.

2 Advies

Het voorliggende ministerieel besluit heeft tot doel nadere regels vast te leggen voor zowel de indieningsprocedure, de vorm en de inhoud van de bewijsstukken waaruit blijkt dat de huishoudelijke klant een beschermd klant is, de periode waarbinnen de beschermd klant van de bijkomende rechten kan gebruikmaken, als de wijze waarop de bijkomende rechten opgenomen in art. 27/3 van het AWVR¹ toegekend zullen worden door de exploitant.

De WaterRegulator onderschrijft de noodzaak om op een eenduidige manier deze nadere regels vast te leggen zodat deze beschermende maatregelen door alle exploitanten op eenzelfde manier toegepast kunnen worden. Dit verhoogt niet alleen de transparantie ten aanzien van de klanten, maar voorkomt ook een verschillende behandeling van de klanten bij de verschillende exploitanten.

De WaterRegulator wil evenwel de aandacht vestigen op onderstaande aspecten en formuleert ter zake een aantal aanbevelingen en een voorstel tot aanpassing.

2.1 Afbakening beschermde klanten

2.1.1 Opzet gelijke beschermde groepen water/energie

De definitie van 'beschermd klant' werd, bij de invoering van de sociale openbare dienstverplichtingen in het AWVR, afgestemd op deze van de beschermd afnemers in de energieregelgeving. Deze afstemming met de energieregelgeving zou de transparantie voor deze klanten en hun dienstverleners ten goede komen. De beschermende maatregelen voor water, opgenomen in art. 27/3 en 27/4 van het AWVR, en deze voor energie worden immers toegepast ten aanzien van klanten die tot dezelfde groepen uitkeringsgerechtigden behoren.

De in het ministerieel besluit voorgestelde werkwijze om de beschermende maatregelen toe te kennen, wijkt evenwel af van de wijze waarop de beschermende maatregelen voor energie toegekend worden. Voor de meerderheid van de klanten, nl. deze die jaar in jaar uit doorlopend genieten van een tegemoetkoming die recht geeft op extra bescherming, zal dit geen verschil maken. Klanten waarvoor het recht in de loop van een het jaar wijzigt, zullen verschillend behandeld worden voor water en energie. Zo zal bijvoorbeeld een klant die op 31 december tot de doelgroep gaat behoren pas vanaf 1 juni van het daaropvolgende jaar kunnen genieten van de beschermende maatregelen voor water, terwijl beschermende maatregelen voor energie van kracht zijn vanaf het moment dat de tegemoetkoming toegekend wordt.

De reden van dit voorstel tot verschillende aanpak is de vraag van de watermaatschappijen om de werkwijze die ze nu toepassen om zoveel mogelijk klanten automatisch recht te laten hebben op vrijstelling van de betaling van de bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding (art.16sexies §1) uit te breiden naar de beschermende maatregelen (art. 27/3 AWVR).

Vanuit het oogpunt van administratieve eenvoud steunt de WaterRegulator het standpunt om zoveel mogelijk rechthebbenden automatisch van hun rechten te laten genieten. Er zijn daarenboven geen aanwijzingen dat de huidige automatische toekenning van deze sociale vrijstellingen door de exploitanten niet effectief verloopt.

Vooraf om de implementatie en de praktische uitvoerbaarheid op korte termijn mogelijk te maken **adviseert** de WaterRegulator daarom **akkoord te gaan met het principe van het voorstelbesluit**. Dit principe is dat als de klant op 1 januari voldoet aan de gestelde voorwaarden voor beschermd klanten (art. 1, 23° AWVR) hij van 1 juni van datzelfde jaar tot 31 mei van het daaropvolgende jaar kan genieten van de beschermende maatregelen opgesomd in artikel 27/3 van het AWVR.

¹ AWVR = het besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2011 houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting en het algemeen waterverkoopreglement

De WaterRegulator **adviseert** evenwel ook om **op korte termijn onderzoek** te laten uitvoeren **naar de efficiëntie en effectiviteit van de sociale maatregelen voor water en energie**. Het in een vorig advies door de WaterRegulator² voorgestelde onderzoek ter afbakening van één doelgroep voor alle sociale maatregelen voor alle nutssectoren kan hierin meegenomen worden.

De resultaten van dit onderzoek kunnen vervolgens aanleiding geven tot een bijsturing van de regelgeving met sociale maatregelen en de praktische toepassing ervan indien dit nodig zou blijken.

De WaterRegulator **merkt** ook **op** dat een **duidelijke communicatie** over de wijze van toekenning van de bijkomende rechten aan de beschermde klanten aangewezen is. Speciale aandacht hierbij verdient het aangeven van de gelijkenissen en de verschillen tussen de water- en de energieregelgeving.

2.1.2 Ongelijke behandeling rechthebbenden

Het ontwerp ministerieel besluit bepaalt dat bij een automatische toekenning van de beschermende maatregelen van art. 27/3 van het AWVR door de exploitant wordt uitgegaan van de situatie - al dan niet behorend tot de doelgroep beschermde klant - waarin de klant zich op 1 januari bevindt. De bijkomende rechten worden aan deze beschermde klanten toegekend voor de periode van 1 juni van dat jaar tot en met 31 mei van het daaropvolgende jaar.

Het ontwerpbesluit bepaalt verder dat klanten die op 1 januari van een jaar voldeden aan de voorwaarden (art. 1, 23° AWVR) maar deze rechten niet automatisch toegekend krijgen door de exploitant een schriftelijke aanvraag kunnen indienen voor het bekomen van deze rechten. De toekenningsperiode van de rechten bij een schriftelijke aanvraag is afhankelijk van het tijdstip van de aanvraag :

- Aanvragen ingediend voor 31 mei : recht op bescherming opgenomen in art. 27/3 van het AWVR voor de periode van 1 juni van dat jaar tot en met 31 mei van het daaropvolgende jaar;
- Aanvragen ingediend tussen 1 juni en 31 december : recht op bescherming opgenomen in art. 27/3 van het AWVR vanaf aanvraagdatum tot en met 31 mei van het daaropvolgende jaar;
- Aanvragen ingediend na 31 december : recht op bescherming opgenomen in art. 27/3 van het AWVR vervalt.

De beschermde klanten waaraan de exploitant de rechten opgenomen in art 37/3 van het AWVR automatisch toekent kunnen dus volgens het voorstel één jaar genieten van de beschermende maatregelen, nl. steeds van 1 juni tot 31 mei. Voor de praktische implementatie is het aangewezen dat voor de beschermde klanten die een aanvraag moeten indienen de rechten gelden voor dezelfde periode. Vermits de bijkomende rechten van die aard zijn dat ze niet met terugwerkende kracht kunnen toegekend worden, kunnen ze maar ingaan vanaf het moment van de aanvraag als deze na 31 mei valt.

Schriftelijke aanvragen van rechthebbenden ingediend na 31 december zouden met dit voorstel niet meer aanvaard worden. Ter verantwoording wordt in de motiveringsnota bij het ontwerpbesluit verwezen naar '*wat geldt voor de vrijstelling van saneringsvergoeding*'. De vergelijking met de werkwijze die bepaald is voor het bekomen van vrijstelling van bovengemeentelijke bijdrage en vergoeding (art. 16sexies van het drinkwaterdecreet) is slechts ten dele terecht.

Het uitgangspunt voor het bekomen van vrijstelling van bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding is inderdaad ook de toestand op 1 januari van de abonnee of de gebruiker van een private waterwinning. Om via een schriftelijke aanvraag vrijstelling te bekomen moet deze aantonen dat hij of een inwonend gezinslid op 1 januari van het jaar genoot van een van de in het decreet opgesomde tegemoetkomingen die recht geven op vrijstelling. Als de vrijstelling niet automatisch door de exploitant toegekend wordt, dan kan een rechthebbende deze toch bekomen door voor 31 december van dat jaar een schriftelijke aanvraag, vergezeld van een attest waaruit het recht blijkt, in te dienen. De vrijstelling wordt pro rata temporis toegekend op het verbruik tijdens het kalenderjaar waarin de abonnee of een inwonend gezinslid vrijstellingsgerechtigd is.

² Advies van de WaterRegulator met betrekking tot het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 1997 betreffende de samenstelling en de werking van de lokale adviescommissie omtrent de minimale levering van elektriciteit, gas en water en van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2011 houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting en het algemeen waterverkoopreglement, 17 juli 2013 (2013-02)

Het recht op vrijstelling van bovengemeentelijke bijdrage of vergoeding is dus eveneens een jaar geldig, zei het van 1/1 tot 31/12. De rechthebbende die niet automatisch van het recht geniet heeft 12 maanden de tijd om via een schriftelijke aanvraag toch te genieten van de vrijstelling.

Het voorliggende besluit beperkt het recht op beschermende maatregelen voor een rechthebbende die niet automatisch van de rechten kan genieten, maar deze schriftelijk moet aanvragen. Omdat de rechthebbende niet verantwoordelijk kan gesteld worden voor het niet automatisch toekennen van het recht door de exploitant, vindt de WaterRegulator deze beperking niet terecht.

De WaterRegulator stelt dan ook voor om de laatste zin van art. 3 van het ontwerpbesluit te schrappen.

Artikel 3 wordt dan:

Art. 3. De beschermde klant die op 1 januari van een jaar behoort tot één van de categorieën vermeld in artikel 1, 23°, van het besluit, geniet van de bijkomende rechten in de periode van 1 juni van dat jaar tot en met 31 mei van het volgend jaar voor zover de exploitant beschikt over de noodzakelijke inlichtingen bedoeld in artikel 2, §1, of voor zover hij de schriftelijke aanvraag en het bewijsstuk van de beschermde klant voor 31 mei van het jaar in kwestie heeft ontvangen.
Ingeval de schriftelijke aanvraag wordt ingediend na 31 mei, gelden de bijkomende rechten vanaf de datum van ontvangst van het bewijsstuk tot en met 31 mei van het volgend jaar.

2.2 Opmerking bij uitvoering en uitwerking artikel 27/4 'waterscan'

De WaterRegulator merkt op dat in art. 27/4 van het AWVR het recht op een **kosteloze waterscan** voor de beschermde klant opgenomen is. In dit artikel is niet opgenomen dat de minister nadere regels kan vastleggen voor het bekomen van deze waterscan. Dit impliceert dus dat van een klant aan de voorwaarden voldoet om een **beschermde klant** te zijn (art. 1,23° van het drinkwaterdecreet), hij **op eenvoudig verzoek** een waterscan moet krijgen. De in het voorliggende ministerieel besluit opgenomen principes en werkwijze voor toekenning van de bijkomende rechten aan beschermde klanten is dus niet van toepassing voor de kosteloze waterscan.

Erembodegem, 12 februari 2014

Ellen Wailly
Wnd. diensthoofd Reguleringsinstantie